

Västerviks Kommun

Policy och Riktlinjer för alkoholserveringstillstånd

Antagna av Miljö- och byggnadsnämnden 2007-06-19, § 141 med
ändring 2011-01-25, § 8

Innehåll

SAMMANFATTNING	1
FÖRORD	2
INLEDNING	3
UTGÅNGSPUNKT	4
NATIONELL HANDLINGSPLAN	5
STATENS FOLKHÄLSOINSTITUTS UPPDRAG	6
SYFTE OCH MÅL	7
ANSÖKAN OM SERVERINGSTILLSTÅND	8
1.1 Handläggningstider	8
1.2 Lämplighetsprövning	8
1.3 Serveringslokalen och matutbudet	9
1.4 Tillsvidare tillstånd	9
1.5 Utbildning och policy	10
1.6 Tillfälliga tillstånd	10
1.7 Alkoholpolitiska olägenheter	11
1.8 Den allmänna ordningen	11
1.9 Miljöaspekter	11
1.10 Överetablering	11
1.11 Tider	12

RIKTLINJER VID BEDÖMNING AV TILLFÄLLIGA SERVERINGAR TILL ALLMÄNHETEN	13
UTESERVERINGAR	14
1.12 Staket och avgränsningar	14
SERVERING I TEATRAR OCH KONSERTLOKAL	15
TILLSYN	16
DISKRIMINERING	17

Sammanfattning

Målet är att skapa förutsättningar för en återhållsam alkoholkonsumtion och stimulera till god restaurangkultur.

Policy & Riktlinjer är utformade i enlighet med den nationella handlingsplanen och på uppdrag av Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun. Policy & Riktlinjer är ett komplement till lagstiftningen och är ett redskap för att underlätta bedömningen vid ansökan och tillståndsgivning. Eftersom antalet restauranger i kommunen blir fler så ökar också behovet av att ha en transparent handläggning av serveringsärenden. Syftet är att uttrycka den politiska viljeinriktningen när det gäller tillståndsgivning och tillsyn vid alkoholservering.

I Policy & Riktlinjer åskådliggörs även ett ansökningsärendes gång inför beslut och de krav som ställs på sökande och lokaler.

Kommunens mål är att alla restauratörer och restaurangpersonal skall ha genomgått utbildning i ansvarsfull alkoholservering. Att erbjuda utbildning ligger också i linje med den nationella handlingsplanen.

Kommunen har enligt alkohollagen ansvar för tillsynen. Tillsynen kan indelas i en s.k. inre och yttre tillsyn. Kommunens ambition är att genom ett väl fungerande tillsynssystem förhindra att alkoholpolitiska olägenheter uppstår i samband med utskänkning av alkohol.

Om en tillståndshavare i sin restaurangverksamhet, eller anställda i denna verksamhet, fälls till ansvar för olaga diskriminering kan det innebära att serveringstillståndet återkallas.

Det är viktigt att läsaren av Policy & Riktlinjer är medveten om att dessa är ett komplement till lagstiftningen. Det åligger varje utövare att vara kunnig i de lagstiftningar som kommer ifråga för verksamheten.

Vid frågor avseende Policy & Riktlinjer eller serveringstillstånd i övrigt ber vi er ta kontakt med Alkoholhandläggaren, Miljö- och byggnadskontoret.

Förord

En ”Policy och Riktlinjer” för alkoholservingstillstånd har efterfrågats av miljö- och byggnadsnämnden som ett komplement till Alkohollagen och Västerviks Alkohol- och drogpolitiska program.

Policy & Riktlinjer behövs för att få en likartad bedömning av lika ärenden, varje ärende är i sig unikt men det finns gemensamma beröringspunkter som skall bedömas utifrån samma kriterier.

Det ligger ett samhällsintresse i att det finns restauranger där människor kan äta, dricka och umgås såväl till vardags som till fest. Dessa restauranger skall dock sköta sin alkoholserving på ett ansvarsfullt sätt för att undvika överservering, servering till underåriga och servering som kan leda till brister i ordning och nykterhet samt andra olägenheter. Med Policy & Riktlinjer avses att förtydliga de krav som ställs från lagstiftare samt införa riktlinjer från Miljö- och byggnadsnämnden.

Västerviks kommun ligger långt framme då det gäller utbildning av restauratörer och restaurangpersonal, utbildningen i ansvarsfull alkoholserving har givit kommunen en väsentligt bättre statistik vad gäller överservering och avseende servering till underåriga samt även minskat våld i kommunen.

Det är viktigt att läsaren av Policy & Riktlinjer är medveten om att dessa är ett komplement till lagstiftningen. Det åligger varje utövare att vara kunnig i de lagstiftningar som kommer ifråga för verksamheten.

Policy & Riktlinjer för alkoholservingstillstånd är även vägledande för ställningstagande vid återkallelse av tillstånd eller vid beslut om varning eller beslut om erinran.

Inledning

En ”Policy och Riktlinjer” skall finnas hos kommunen och den skall inarbetas i det alkoholpolitiska programmet som tas av varje kommun. Det är också viktigt att policy och riktlinjer samt kommunens alkoholpolitiska program kommuniceras med både Restauranger och kommuninvånare. Målet med arbetet är att få en Policy och Riktlinjer som är anpassade till Västerviks speciella situation med evenemang (events) och som turiststad.

Utgångspunkt

Grunderna för alkoholpolitiken har fastställts av Sveriges riksdag. Målet är att minska den totala alkoholkonsumtionen och begränsa alkoholens skadeverkningar. Ett viktigt mål för alkoholpolitiken är att verka för att hela befolkningen har återhållsamma alkoholvanor och att befästa en alkoholkultur under ansvar. Alkoholen utgör en del av kulturmönstren i de allra flesta samhällen, också i det svenska. Det är likväl viktigt att verka för en kultur med lägre alkoholkonsumtion och minskat berusningsdrickande. För att nå målet återhållsamma alkoholvanor är det särskilt viktigt med attitydförändringar, beteendeförändringar och opinionsbildning.

Västerviks kommun ligger redan långt framme i fråga om utbildning av krögare och krogpersonal. Utbildningen som det stora flertalet krögare med personal genomgått heter Ansvarsfull Alkoholservering och behandlar både alkohollagen, narkotika på krogen, information från polismyndigheten och räddningstjänsten, konflikthantering och naturligtvis diskussioner om vad som anses vara ansvarsfull alkoholservering. Antalet restauranger med serveringstillstånd växer stadigt i hela Sverige så även i Västervik, det är därför av vikt att fortsätta utbildningen av nya restauratörer och ny personal.

Kommunen lägger därför stor vikt vid att personalen fortbildas så att vi även fortsättningsvis kan hålla en hög kunskapsnivå på restaurangerna.

Nationell handlingsplan

Riksdagen fattade 2001 beslut om en Nationell handlingsplan för att förebygga alkoholskador, nedan följer områden där kommunerna bör skärpa sina åtgärder:

att ha alkoholpolitiska program som omfattar kommunens ambitionsnivå för tillsyn

att ha en effektiv tillsyn av företag som säljer eller serverar alkohol

att erbjuda utbildning i ansvarsfull alkoholserving för innehavare av serveringstillstånd

att samarbeta med polismyndigheten för att motverka illegal alkoholhantering.

Statens folkhälsoinstituts uppdrag

Regeringen har uppdragit åt Statens folkhälsoinstitut att tillsammans med representanter från restaurangnäringen, de fackliga organisationerna, polismyndigheten och kommunerna utarbeta ett gemensamt åtgärdsprogram. Programmet skall ange vilka åtgärder som behövs för att

Tidigarelägga restaurangvanorna och därmed minska behovet av sena serveringstider,

Minska risken för bråk och våld genom att exempelvis komma ifrån provocerande kösystem,

Skapa ett effektivare samarbete mellan restaurangföretagare och polisen i kampen mot förekomsten av narkotika på restauranger.

Syfte och Mål

Syfte

Att uttrycka den politiska viljeinriktningen när det gäller tillståndsgivning och tillsyn vid alkoholserving.

Mål

Att skapa förutsättningar för en återhållsam alkoholkonsumtion och stimulera till god restaurangkultur.

Ansökan om serveringstillstånd

Ansökan om serveringstillstånd prövas enligt alkohollagen. Bestämmelserna i sekretesslagen och förvaltningslagen gäller. Uppgifter om en persons vandel och ekonomi är sekretessbelagda. Ärendet skall kommuniceras med sökande innan beslut fattas.

Vid nyetablering eller utökad serveringstid kan provotid på serveringstillståndet ges. Detta för att möjliggöra insamlandet av ett bredare underlag för bedömning av riskerna för olägenheter.

1.1 Handläggningstider

I Miljö- och byggnadsnämndens kvalitetsarbete är målet att nedanstående stycke skall omfattas av tjänstegaranti.

Handläggningstider för serveringstillstånd är 6 (sex) veckor för tillsvidarestillstånd till allmänheten och till slutet sällskap.

För tillfällig servering till allmänheten är handläggningstiden 3 (tre) veckor. För tillfällig servering till slutet sällskap är handläggningstiden 2 (två) veckor. Handläggningstiden beräknas utifrån det datum då en komplett ansökan lämnats in till Miljö- och byggnadsnämnden.

1.2 Lämplighetsprövning

8 kap 12 § Serveringstillstånd får endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag.

Sökanden ska genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om prov som avses i andra stycket och om undantag i vissa fall från skyldigheten att avlägga prov.

Servering av alkoholdrycker är en socialt ansvarsfull uppgift. För att få tillstånd till sådan servering måste därför sökanden uppfylla högt ställda krav på lämplighet. Den sökande skall visa att han /

hon är lämplig att bedriva alkoholservering. Prövningen av den personliga vandeln görs avseende den ekonomiska skötsamheten och eventuell tidigare brottslig belastning.

När det gäller uppgifter om tidigare ekonomisk skötsamhet är kravet att sökanden skall ha fullgjort sina skyldigheter mot det allmänna. Uppgifter från skattemyndigheten och är underlag i tillståndsprövningen. När det gäller tidigare brottslighet skall nämnden begära in yttrande från polismyndigheten.

Uppfylls inte kraven på personlig lämplighet kan detta medföra avslag på ansökan.

1.3 Serveringslokalen och matutbudet

8 kap 15 § Stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får medges endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter.

Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matsservering. Om det finns en drinkbar får den ta i anspråk endast en mindre del av serveringsställets totala yta och vara belägen i nära anslutning till matsalen.

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap.

Tillstånd för servering av starköl och vin i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert får meddelas utan krav på matsservering. Det ställs inte heller krav på matsservering vid provsmakning enligt 6 eller 7 §§.

1.4 Tillsvidare tillstånd

Bygglov/slutbevis krävs för verksamheten.

Verksamheten skall ha godkänts av miljö- och byggnadsnämnden och räddningstjänsten.

Serveringsstället skall ha ett med hänsyn till omständigheterna tillräckligt antal sittplatser för gäster.

Matutbudet skall vara varierat och tillredd mat skall tillhandahållas liksom ett varierat utbud av drycker. Tillredd mat skall finnas att tillgå under hela den tid som serveringen av spritdrycker, vin och starköl pågår. På sen kvällstid behöver dock inte matutbudet vara lika varierat och komplett som övrig tid, tillredd mat skall dock alltid finnas att tillgå.

Väsentlig förändring av koncept eller lokal måste anmälas till tillståndsmyndigheten vilket kan föranleda krav på ny ansökan om serveringstillstånd.

1.5 Utbildning och policy

För att kunna ansöka om ett serveringstillstånd krävs att sökande har kunskaper i alkohollagstiftningen. Prov avläggs vid myndigheten.

Kommunens mål är att alla restauratörer och restaurangpersonal skall utöver ovanstående kunskaper, ha genomgått utbildning i ansvarsfull alkoholserving.

För att kunna ansöka om tillstånd utöver normaltiden (11.00-01.00) krävs att ägare, serveringsansvariga och övrig serveringspersonal/bartendrar genomgått utbildning i ansvarsfull alkoholserving.

Kommunen erbjuder minst ett utbildningstillfälle per år, utbildningen är fördelad på två heldagar. För att anses ha genomfört utbildningen skall man vara med på bägge utbildningsdagarna samt få godkänt på den skriftliga examinationen.

Västerviks kommun ska verka för att varje serveringsställe tar fram ett alkoholpolicyprogram som bygger på ansvarsfull alkoholserving.

1.6 Tillfälliga tillstånd

Av andra st. i 8 kap. 15 § AL framgår att för servering i slutna sällskap eller vid enstaka tidsperioder eller enstaka tillfällen till allmänheten uppställs inte fullt samma krav. Även för dessa tillståndskategorier gäller dock att tillredd mat måste tillhandahållas.

För serveringstillstånd till ”klubbar eller föreningar” gäller att medlemskapet inte får lösas i entrén i samband med något evenemang, där utskänkning av alkoholdrycker sker. Det slutna sällskapet måste ha ett gemensamt intresse utöver den tillfälliga händelsen.

För alla typer av serveringstillstånd gäller att alkoholservering inte får förekomma om inte tillståndshavaren eller utsedd och till myndigheten inrapporterad serveringsansvarig person är närvarande vid serveringsstället.

1.7 Alkoholpolitiska olägenheter

Kommunen skall bedöma riskerna för eventuella alkoholpolitiska olägenheter såsom bedömning av området, närhet till skolor, restaurangtätheten osv. Det finns ingen generell ”rätt” att få serveringstillstånd. Alkoholpolitiska hänsyn har företräde framför företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

Stor restriktivitet vid tillståndsgivning bör råda om alkoholpolitiska olägenheter kan uppkomma eller om det skulle bli oacceptabla störningar för omgivningen.

Socialförvaltningens yttrande om alkoholpolitiska olägenheter skall tillmätas stor vikt vid tillståndsprövningen.

1.8 Den allmänna ordningen

Polismyndighetens yttrande om ordningsläget i området för den tilltänkta etableringen skall tillmätas stor vikt i tillståndsprövningen.

1.9 Miljöaspekter

Miljö- och byggnadsnämndens bedömning av risken för att störningar uppkommer för närboende skall tillmätas stor vikt i tillståndsprövningen. Det kan t.ex. gälla trafikproblem kring restaurangen, ljudnivåer m.m.

1.10 Överetablering

För många restauranger med serveringstillstånd inom ett geografiskt begränsat område medför ökad konkurrens om

kunderna och riskerna för våld i anslutning till restaurangerna ökar. Miljö- och byggnadsnämnden har därför möjlighet att neka serveringstillstånd om det kan befaras innebära ökad risk för ovanstående.

1.11 Tider

Normalt ges serveringstillstånd mellan kl. 11.00 och 01.00. Serveringstiden kan inskränkas om alkoholpolitiska olägenheter kan uppstå eller serveringen kan innebära oacceptabla störningar för omgivningen.

Riktlinjer vid bedömning av tillfälliga serveringar till allmänheten

Serveringen bör ingå som en del av ett evenemang.

Förutsättningar:

- Att sökande har rätt att disponera marken
- Att miljö- och byggnadsnämndens krav på livsmedelshantering och ljudnivåer är uppfyllda under hela den tid evenemanget avser.
- Att polismyndigheten och räddningstjänsten ger sitt godkännande

Regler:

- Tillredd mat skall tillhandahållas
- Serveringen skall bedrivas på en avgränsad serveringsyta, med tillfredsställande antal sittplatser och med acceptabla avgränsningar.
- Betyggande tillsyn av serveringen måste garanteras
- De personer som ska ansvara för serveringen skall vara lämpliga för uppgiften
- Redovisning av hur ordningen skall upprätthållas skall bifogas ansökan

Om alkoholpolitiska olägenheter bedöms kunna uppstå avslås ansökan.

Om brister i något av ovanstående kriterier förekommer under den tid evenemanget pågår kan serveringstillståndet återkallas med omedelbar verkan.

Uteserveringar

Serveringstillstånd för uteservering kan ges under samma tider som den normala restaurangverksamheten, detta förutsätter dock att olägenheter från serveringen kan undvikas.

1.12 Staket och avgränsningar

Uteserveringen skall avgränsas på ett sådant sätt som respekteras av allmänheten. I vissa fall kan det räcka med ett rep mellan pollare eller dylikt medan det i andra fall kan krävas bättre avgränsningar.

Restaurangägaren ansvarar för att de avgränsningar som finns är tillräckliga för att upprätthålla ordning och att allmänhet/gäster respekterar dessa avgränsningar. Serveringens entré skall användas av gästerna, de får alltså inte tillåtas ta sig ut eller in genom att gå över, under eller genom avgränsningarna.

För övrig information avseende uteserveringar se Råd och Riktlinjer för uteserveringar.

Servering i teatrar och konsertlokal

Teatrar eller konsertlokaler får meddelas tillstånd till servering av vin och starköl under pauser i föreställning utan krav på matutbud. Ansökan prövas utifrån sökandes lämplighet. Tillstånd lämnas endast till verksamhet som huvudsakligen riktar sig till en publik som är över 20 år. Tillstånd ges endast till det som i strikt mening bedöms som teater eller konsertverksamhet. Teaterns eller konsertverksamhetens uppläggnings och karaktär skall redovisas för att verksamhetens faktiska innehåll skall kunna bedömas.

Tillsyn

Kommunen har enligt alkohollagen ansvar för tillsynen av de beviljade tillstånden och av försäljningsställe av öl II.

Tillsynen kan indelas i en s.k. inre och yttre tillsyn. Den inre tillsynen avser främst kontroll av olika uppgifter från andra myndigheter såsom Skatteverket, Polismyndigheten, Socialförvaltningen och Räddningstjänsten.

Den yttre tillsynen innebär kontroll av att restaurangernas alkoholserving sker i enlighet med gällande tillstånd, dessa Policy & Riktlinjer och inte bryter mot gällande lag i övrigt. Kommunens ambition är att genom ett väl fungerande tillsynssystem förhindra att alkoholpolitiska olägenheter uppstår i samband med utskänkning av alkohol.

Kommunens alkoholhandläggare har alltid, enligt lag, rätt att få tillträde till samtliga lokaler som disponeras av det verksamma bolaget.

Diskriminering

Den restaurang som nekar någon inträde, tvingar någon att lämna restaurangen eller i övrigt behandlar någon oförmånligt på grund av dennes ras, hudfärg, nationella eller etniska ursprung eller trosbekännelse riskerar att dömas för olaga diskriminering. Om en tillståndshavare i sin restaurangverksamhet, eller anställda i denna verksamhet, fälls till ansvar för olaga diskriminering kan det innebära att serveringstillståndet återkallas.

Vid frågor avseende Policy & Riktlinjer eller serveringstillstånd i övrigt ber vi er ta kontakt med Alkoholhandläggaren, Miljö- och byggnadskontoret.